

عملکرد سال ۹۶
دامپزشکی کرستان

شرح وظایف اداره کل دامپزشکی کردستان و شبکه های دامپزشکی تابعه

بررسی بیماری های دامی، شناسایی مناطق آلوده و راه سرایت و طرز انتشار بیماری ها، تامین بهداشت دام کشور از طریق پیشگیری و مبارزه با بیماری های همه گیر و قرنطینه ای دام، همکاری با دانشگاه علوم پزشکی در امر مبارزه با بیماری های مشترک انسان و دام، تاسیس پست های قرنطینه در نوار مرزی و داخل کشور به منظور جلوگیری از سرایت بیماری های دامی، همچنین کنترل بهداشتی ورود و خروج دام و فرآورده های خام دامی و نظارت در نقل و انتقال آنها و صدور گواهی بهداشتی دام و فرآورده های خام دامی که به خارج صادر می شود، از جمله وظایف این اداره کل می باشد .

نظارت بر کارخانه های تولید خوراک دام از لحاظ بهداشتی، اظهار نظر و نظارت درباره ساخت، ورود و صدور و فروش انواع دارو، واکسن، سرم و مواد بیولوژیکی مخصوص دام، صدور پروانه اشتغال برای موسسات و واحدهای تهیه کننده مواد مورد مصرف دامپزشکی، صدور پروانه تاسیس بیمارستان ها، داروخانه ها، درمانگاه ها و آزمایشگاه های دامپزشکی و نظارت بر فعالیت آنها، صدور پروانه اشتغال به کار مایه کوبی و درمان دام جهت افراد ذی صلاح، تهیه وسایل و لوازم فنی، داروها، واکسن، سرم، مواد بیولوژیک، سموم و مواد ضد عفونی کننده مربوط به مبارزه با بیماری های دامی از داخل یا خارج کشور و عرضه آن به مصرف کنندگان به قیمت تمام شده یا به صورت بلاعوض و بازرسی و کنترل کیفی بهداشتی فرآورده های خوراکی دام از مرحله تولید تا توزیع نیز از دیگر وظایف اساسی این اداره کل می باشد . اداره کل دامپزشکی استان کردستان همه ساله در راه نیل به اهداف فوق اقداماتی نظیر :

واکسیناسیون سراسری بر علیه بیماری های دامی ، بررسی و مراقبت دام، طیور، زنبور عسل و آبزیان بویژه پایش وضعیت آنفلوآنزای پرندگان ،طاعون و جنون گاوی CCHF و سایر بیماری های اگزوتیک ، نظارت بر بهداشت فرآورده های خام دامی از تولید تا عرضه ، کنترل وضعیت بهداشتی اماکن پرورش و نگهداری دام و نظارت بر تردد دام و فرآورده های خام دامی را در دستور کار دارد.

گسترده گری عملیات و مراکز هدف اعم از روستا ها ، دامداری های صنعتی و سنتی ، مرغداری ها ، مراکز پرورش آبزیان، مراکز تولید ،توزیع و نگهداری فرآورده های خام دامی در سطح شهرها و پست های قرنطینه ای، اداره کل دامپزشکی را بر آن داشته تا در راه اجرای وظایف خود از توان بخش خصوصی نیز بهره گیری نماید . مجموعه فعالیت های دامپزشکی استان علاوه بر کاهش ضایعات اقتصادی تر نمودن فعالیت های دامداری ، مرغداری و....،

ارتقاء سطح بهداشت فرآورده های خام دامی، می تواند نقش غیر قابل انکاری در کنترل بیماریهای مهلک مشترک بین انسان و دام داشته باشد .

پیشگیری و مبارزه با بیماری های دام در سال ۱۳۹۶

در استان کردستان سالیانه در مجموع حدود ۲۰ نوع عملیات مایه کوبی دامی صورت می گیرد بطور متوسط سالیانه هر واحد اپیدمیولوژیک دارای انواع دام در استان به میزان ۵ نوبت مورد مراجعه اکیپ های دامپزشکی دولتی و غیر دولتی قرار می گیرد که عمدتاً به صورت واکسیناسیون دامی بر علیه بیماریهای آبله ، شاربین ، لمپی اسکین ، تب برفکی ، بروسلوز و آنترتوکسمی می باشد که با اولویت کانون های بیماری و مناطق اطراف کانون انجام می گیرد.

عملیات مایه کوبی دامی صورت می گیرد که غالباً "بوسیله مراکز مایه کوب بخش غیر دولتی انجام می گیرد که عمدتاً" به دو شکل انجام شده است که بخشی بصورت رایگان بوده و از دامدار وجهی اخذ نشده و توسط بخش دولتی هزینه اجرای عملیات به بخش خصوصی پرداخت شده است و بخش دیگری هزینه اجرای عملیات از دامداران تحت پوشش اخذ شده است که عمدتاً شامل بیماری های مدیریتی باکتریایی می باشد (کمتر از ۲۰ درصد از کل عملیات را در بر خواهد گرفت) . عملیات انجام یافته توسط بخش دولتی نیز کاملاً بصورت رایگان بوده و از دامداران تحت پوشش هیچ گونه وجهی اخذ نشده است که شامل بیش از ۸۰ درصد کل عملیات خواهد بود .

اداره کل دامپزشکی کردستان در راستای مبارزه و پیشگیری بیماریهای واگیر دامی با اجرای عملیات گسترده واکسیناسیون بر علیه بیماریهای واگیر دامی نظیر تب برفکی ، شاربین یا سیاه زخم، شاربین علامتی، آبله ، اگلاکسی آنترتوکسمی ، قانقاریا ، تیلریوز گاو ، ppr یا طاعون نشخوار کنندگان کوچک ، شاربین تک سمی و کزار اسب ، با بهره گیری از توان اکیپ های واکسیناتور بخش دولتی و خصوصی موفق به کنترل سوبه های بومی عامل بیماریهای دامی در منطقه شده است .

۱- پیشگیری و مبارزه با بیماری های مشترک بین انسان و دام در سال ۱۳۹۶

الف - پیشگیری و مبارزه با بیماری شاربین (سیاه زخم)

شرح عملیات	عملکرد
تعداد گاو و گوساله مایه کوبی شده (نوبت سر)	۵۶۸۸۸
تعداد گوسفند و بز مایه کوبی شده (نوبت سر)	۱۲۲۰۰۱۴
تعداد تک سمی مایه کوبی شده (نوبت سر)	۲۸۷۸
تعداد کانون های مشکوک نمونه برداری شده	۱
تعداد موارد مثبت	۰

ب- پیشگیری و مبارزه با بیماری بروسلوز (تب مالت)

شرح عملیات		عملکرد
تعداد گاو گوساله مایه کوبی شده		۵۸۵۳۲
درصد پیشرفت نسبت به پیش بینی سالیانه		۱۴۶
تعداد گوسفند و بز بره و بزغاله مایه کوبی شده		۳۶۲۱۹۸
درصد پیشرفت نسبت به پیش بینی سالیانه		۱۷۴
تعداد دامداری یا قریه عمل شده	گاو گوساله	۹۸۸
	گوسفند و بز و بره و بزغاله	۱۲۹۵
تعداد دام خونگیری شده جهت انجام آزمایشات سرولوژیک	گاو	۱۱۶۲۵
	گوسفند و بز	۰
تعداد دام های آلوده (مثبت) کشتار شده و تقویم بها شده	گاو	۳
	گوسفند و بز	۰

ج - پیشگیری و مبارزه با بیماری هاری

شرح عملیات	عملکرد
تعداد سگ واکسینه شده و قلاده گذاری شده (قلاده)	۸۸۵۰
درصد پیشرفت نسبت به پیش بینی سالیانه	۷۲۰۰
تعداد سگهای درمان شده-مبارزه با کیست هیداتید	۴۵۶۰
تعداد نمونه برداری انجام شده	۹
تعداد موارد مثبت	۸

د - پیشگیری و مبارزه با بیماری مسمشه

شرح عملیات	عملکرد
تعداد تک سمی تست شده (نوبت سر)	۱۴۲۰
درصد پیشرفت نسبت به پیش بینی سالیانه	۱۰۰۰
تعداد موارد مثبت	۲۶

و - پیشگیری و مبارزه با بیماری سل

شرح عملیات	عملکرد
تعداد گاو تست شده (نوبت سر)	۱۴۱۶۹
درصد پیشرفت نسبت به پیش بینی سالیانه	۱۱۰۰۰
تعداد موارد مثبت	۳

ه - عملیات مبارزه با انگل های خارجی بدن دام و ناقلین

نوع عملیات	سم پاشی بدن گاو و گوساله (راس)	سم پاشی بدن گوسفند و بز (راس)	سم پاشی جایگاه نگهداری دام (متر مربع)
تب خونریزی دهنده کریمه کنگو	۱۶۵۸	۱۷۹۱۰	۳۳۷۶۶۵

نوع عملیات	سم پاشی بدن گاو و گوساله (راس)	سم پاشی بدن گوسفند و بز (راس)	سم پاشی جایگاه نگهداری دام (متر مربع)
سمپاشی طرح جامع	۷۴۵۶	۱۱۱۷۶۸	۷۵۲۴۲۵

۲- پیشگیری و مبارزه با بیماری های اختصاصی دام در سال ۱۳۹۶

عملیات مایه کوبی (نوبت سر)	یک ساله	پیش بینی سالیانه	درصد پیشرفت
آبله گوسفندی	۱۲۷۷۳۰۲	۷۵۰۰۰۰	۱۷۰
آبله بزی	۲۲۳۰۹۱	۱۵۰۰۰۰	۱۴۹
شاربن علامتی	۴۵۱۰	۶۰۰۰	۷۵
PPR	۲۴۹۴۴۸	۱۹۳۶۲۱	۱۲۹
تب برفکی گاو	۲۱۲۳۵۲	۱۸۰۰۰۰	۱۱۸
تب برفکی گوسفند	۱۹۲۲۸۳۱	۱۰۰۰۰۰۰	۱۹۲
آنتروتوکسمی	۸۵۵۲۹۰	۹۰۰۰۰۰	۹۵
آگلاکسی	۳۰۸۸۷	۲۴۰۰۰	۱۲۹
قانعاریا	۱۶۴۷۴۶	۱۸۰۰۰۰	۹۲
لمپی اسکین	۷۹۶۶۲	۶۰۰۰۰	۱۳۳
تیلریوز گاوی	۱۰۹۵۲	۱۰۰۰۰	۱۱۰
جمع	۵۰۳۱۰۷۱	۳۴۵۳۶۲۱	۱۴۶

۳- تعداد واحد های صنعتی و روستایی بازدید شده جهت عملیات بررسی و مراقبت از بیماری جنون گاوی

توسط دامپزشکی کردستان در سال ۱۳۹۶

سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱۳۹۶	۲۶	۲۴	۳۵	۱۳	۲۵	۱۹	۱۳	۲۳	۱۹	۱۶	۱۷	۱۹	۲۴۹

۴- تعداد واحد های صنعتی و روستایی بازدید شده (نوبت بازدید) جهت عملیات بررسی و مراقبت از بیماری تب برفکی

توسط دامپزشکی کردستان در سال ۱۳۹۶

سال	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	جمع
۱۳۹۶	۲۱۸	۲۳۶	۲۱۲	۲۰۷	۲۶۵	۳۵۵	۲۱۰	۲۲۵	۲۳۱	۲۱۰	۱۷۵	۱۷۸	۲۷۲۲

نظارت بر بهداشت عمومی در سال ۱۳۹۶

در حال حاضر گوشت قرمز مصرفی استان از محل استحصال در ۲ کشتارگاه سنتی، یک کشتارگاه نیمه صنعتی و یک کشتارگاه صنعتی تامین میگردد. با وجود ۵ کشتارگاه صنعتی طیور تا حدود زیادی توانسته است نیاز استان را در خصوص خدمات رسانی به مرغداری ها و تولید گوشت مرغ بهداشتی مرتفع نماید.

استان کردستان دارای ۵ میدان دام، ۲ واحد کشتارگاه سنتی دام فعال در شهرستانهای، بانه و مریوان و یک باب کشتارگاه صنعتی دام در شهرستان سنندج و یک باب کشتارگاه نیمه صنعتی در سقز می باشد علیرغم وجود مشکلات بهداشتی، تاسیساتی، مدیریتی و ساختاری در کشتارگاه های سنتی فوق الذکر، در تمامی کشتارگاه های استان ناظرین و بازرسین بهداشت گوشت دامپزشکی بخش دولتی مستقر بوده و کار بازرسی صحت گوشت با دقت هر چه تمام تر انجام می گیرد.

علیرغم افزایش جمعیت مصرف گوشت قرمز افزایش نداشته که یکی از عمده دلایل آن میتواند گرایش مردم به مصرف گوشت مرغ باشد. تاریخچه کشتار صنعتی مرغ در استان کردستان مربوط به سال ۷۷ بوده سالی که در آن اولین کشتارگاه صنعتی طیور در شهرستان سنندج شروع به فعالیت نمود. تا قبل از این تاریخ مرغ شهرستان های استان اغلب به شکل زنده عرضه می شد و مقادیر بسیار جزئی مرغ بصورت پرکننده از سایر استانها وارد کردستان می شد.

با شروع به کار کشتارگاه صنعتی مرغ اقدامات وسیعی در جهت تبدیل الگوی مصرف مرغ در استان به انجام رسید که از جمله میتوان به اجرای برنامه های گسترده آموزشی و ترویجی، برخورد با متخلفین و تشویق عرضه کنندگان به تبدیل مراکز به شکل بهداشتی و مجهز به سیستم سرد کننده و همچنین تجهیز ناوگان حمل و نقل مرغ اشاره نمود.

با شروع بکار نمودن کشتارگاه های جدید در دیگر شهرستان های استان این روند سرعت بیشتری به خود گرفت، افزایش چشمگیر مصرف مرغ پرکننده به بیش از چند برابر گذشته این اداره کل را بر آن داشت تا در ادامه برنامه بهداشتی تر کردن مرغ، کشتارگاه های استان را ملزم نماید که مرغ های کشتار روز را به شکل بسته بندی شده و دارای تاریخ مصرف و با مشخصات کامل ارائه نماید

امروزه در کلیه شهرستانهای تابعه مراکز عرضه مرغ بهداشتی موجود بوده و اندک عرضه کنندگان مرغ زنده به حاشیه شهرها رانده شده اند و روز به روز از تعداد آنها کاسته میشود. کیفیت مناسب مرغ های استحصالی در کشتارگاه های استان باعث شده که گوشت مرغ کم کم جای گوشت قرمز را در سبد مصرف خانوار پر نماید.

۱) نظارت بر فرآورده های خام دامی :

اقدامات	مقدار	واحد
مقدار لاشه دام بازرسی	۷۹۲۰۳	راس دام سبک و سنگین
مقدار گوشت قرمز حذف شده	۴۹۰۰۵	کیلوگرم
تعداد طیور کشتاری	۹۶۹۱۲۳۱	قطعه
مقدار ضبطی کشتارگاهی طیور	۲۴۸۰۱۸	کیلوگرم
تعداد بازدید از مراکز عرضه فرآورده های خام دامی	۱۳۸۱۸۶	مورد
میزان فرآورده غیر بهداشتی ضبط شده	۶۵۳۹۰	کیلوگرم

۲) تعداد اکیپ های عملیاتی نظارتی و بازرسی ویژه ایام محرم (تاسوعا و عاشورا) استان کردستان در سال ۱۳۹۶

تعداد پرسنل عملیاتی			تعداد اکیپ های نظارتی و بازرسی	
ناظر شرعی	بازرسی بهداشت گوشت	دکتر دامپزشک	سیار	ثابت
۴	۳۱	۲۱	۲۴	۲۳

۳) گزارش عملکرد بازرسی و نظارت بهداشتی دام های قربانی در ایام محرم (تاسوعا و عاشورا) استان کردستان سال ۱۳۹۶

نوع دام	تعداد دام زنده بازرسی شده (راس)	وزن لاشه های ضبط شده (کیلوگرم)
جمع کل	۲۸۷	۴۹۰

۴) تعداد پروانه های موجود در سامانه صدور پروانه ها cert.ivo.ir

کارخانجات خوراک	عمل آوری فرآورده ها	کشتارگاه طیور	دستیار مسئولین فنی	مسئولین فنی	خودرو های حمل	کل موارد	عنوان پروانه ها
۱۲	۸	۵	۵	۲۵	۹۴۴	۹۹۹	

(۵) قرارداد تنظیمی مسئولین فنی ، دستیاران مسئول فنی بهداشتی و کارفرما و اختصاص کد کاربری جهت درج سایر مدارک جهت اخذ پروانه مسئولین فنی از سامانه CERT.IVO.IR.

کشتارگاه دام	کشتارگاه طیور	کارخانه خوراک	صنایع بسته بندی	فرآوری کود	میدان دام	جمع آوری شیر	مرغ مادر جوجه کشی و سایر	سایر	جمع کل
۲	۱۸	۱۷	۷	۱	۴	۱۸	۴	۲۱	۹۲

بهداشت و مبارزه با بیماری های طیور زنبور عسل در سال ۱۳۹۶

جایگاه صنعت طیور استان در مقایسه با کشور بر اساس آمار و ارقام سازمان دامپزشکی کشور ، به دلیل وجود یک مرغداری در هر ۳۷ کیلومتر مربع جزو مناطق پر تراکم از نظر صنعت مرغداری می باشد. کردستان از نظر تعداد واحدهای گوشتی دارای رتبه ۱۲ ، تعداد کل واحدهای طیور دارای رتبه ۱۴ ، از نظر جوجه ریزی واحدهای گوشتی رتبه ۸ ، از نظر کمترین میزان تلفات رتبه ۵ و از نظر تعداد کانون بیماری رتبه ۲۰ کشوری را دارد .

در حال حاضر نیز بیش از ۱۰۰ واحد غیر مجاز در سطح استان وجود دارند و در هر ماه بیش از ۱۵-۱۰ درصد جوجه ریزی را به خود اختصاص داده اند با توجه به اینکه این واحدها اجباری به پیاده کردن ضوابط و مقررات بهداشتی دامپزشکی ندارند باعث بی نظمی در صنعت طیور و شکست سدهای قرنطینه ای تهدید جدی برای واحدهای مجاز به حساب می آیند .

با توجه به نظارت عالیه بر مزارع مرغ مادر و کارخانجات جوجه کشی ، ارتقاء سطح مدیریت بهداشتی مزارع پرورش ، رعایت اقدامات امنیت زیستی ، الزام مرغداران به رعایت ضوابط و مقررات دامپزشکی در زمان صدور و تمدید پروانه بهداشتی و ... تعداد کانون بیماریهای باکتریایی و قارچی و انگلی به شدت کاهش پیدا کرده است . ولی تعداد کانونهای بیماریهای ویروسی مثل نیوکاسل ، برونشیت و ... در حال افزایش است لذا با توجه به افزایش کانونهای بیماری ویروسی باید همزمان با تغییر ویروسها ، امکانات و تجهیزات تشخیص تکمیلی تهیه و آزمایشات مولکولی در سطح استان انجام شود . دلایل روند صعودی بیماریهای ویروسی شامل افزایش تراکم در تعداد و ظرفیت واحدهای مرغداری ، افزایش نقل و انتقالات ، عدم اجرای کامل برنامه واکسیناسیون توسط برخی از مرغداران عمدتاً به دلایل اقتصادی (موثرترین روش پیشگیری از بیماریهای ویروسی واکسیناسیون واحدهای مرغداری می باشد) ، تغییر سویه ویروس ها و افزایش فاصله زمانی تا تولید واکسن مناسب و ظهور سروتیپ های جدید.

تعداد کل کانون های بیماری و درصد تلفات واحدهای مرغداری نسبت به کل جوجه ریزی علیرغم برقراری کامل سیستم های اطلاع رسانی و ثبت کامل اطلاعات و افزایش تراکم جمعیت ، روند کاهشی نشان می دهد . اقدامات و مداخلات بموقع دامپزشکی ، هماهنگی کامل بین دستگاههای ذیربط ، ساماندهی جوجه ریزی ، تعریف گردش کار مشخص در مواقع وقوع خسارت در واحدهای مرغداری، ساماندهی مراکز مایه کوبی ، اجرای طرح جامع نظارت بر واکسن و واکسیناسیون در واحدهای مرغداری ، تشکیل کارگاه ها و کلاسهای آموزشی برای مرغداران ، تشدید نظارت بر جوجه یکروزه تولیدی ، پیگیری مشکلات هفته اول پرورش، اجرای طرحهای تحقیقاتی با همکاری سازمان دامپزشکی و مراکز تحقیقاتی، راه اندازی GIS و ثبت کامل آمار و اطلاعات و لینک آن به سامانه های مرتبط و رعایت فاصله جوجه ریزی تاثیر بسزایی در کاهش تلفات واحدهای مرغداری استان دارد .

تعداد دز واکسن مصرف شده به تناسب افزایش جوجه ریزی کاهش پیدا کرده است که این امر نشان دهنده افزایش واکسنهای دوگانه و هدف دار شدن واکسیناسیون در واحدهای مرغداری می باشد .

ماهی یکی از مهم ترین منابع تامین پروتئین های حیوانی مورد نیاز انسان را در تمام جهان تشکیل می دهد. در بخش ماهیان سرد آبی در سال ۹۳ ایران با تولید بیش از ۱۴۰ هزار تن ماهی قزل آلا رتبه نخست جهان را کسب کرده است. استان کردستان نیز که یکی از تولید کنندگان عمده ماهی قزل آلا در سطح کشور می باشد. در خلال سالیان گذشته به دلیل رشد سریع آبی پروری در کشور و توسعه ارتباطات مشکلاتی مزرعه داران استان را تهدید نموده که می توان به موارد ذیل اشاره نمود.

بیماری استرپتوکوکوزیس که به شکل خزنده و به تدریج قسمت عمده مزارع استان را درگیر نموده و سبب تلفات و کاهش رشد و ... در مزارع گردید ولی علی رغم خسارت بالای این بیماری به دلیل مزمن بودن آن، اغلب مزرعه داران بیماری را به عنوان یک واقعیت قبول نموده و متاسفانه کوچک ترین تلاشی در جهت مبارزه با آن صورت نمی دادند مگر اینکه شدید گردیده و سبب تلفات بالا می گردید .

بیماری VHS که بیماری ویروسی و خیلی حاد بوده و متاسفانه سبب خسارات زیادی به صنعت آبی پروری استان گردید. این بیماری به دلیل تلفات بالا و مشکلات کنترل بیماری مشهور به بیماری ورشکستگی بوده و در مناطق پاک بهترین روش مبارزه ، معدوم سازی و آیش اولین مزارع در گیر می باشد تا سایر مزارع در گیر نشوند. اما متاسفانه در زمان ایجاد اولین موارد بیماری علی رغم پیگیری های مداوم امکان تامین اعتبار لازم برای معدوم

سازی فراهم نگردیده و کم کم تعداد موارد بیماری علی الخصوص در مجتمع های پرورش ماهی افزایش یافته و سبب خساراتی به مزارع در گیر شد.

۱- عملکرد در خصوص بهداشت و مبارزه با بیماری های طیور در سال ۱۳۹۶

سال	خلاصه گزارش عملکرد بهداشت و مبارزه با بیماری های طیور
۱۶۰۹۰	تعداد کل بازدید ها از (مادرگوستی، تخمگذار تجارتي، نیمچه گوشتی، سایر ماکیان، کارخانه جوجه کشی، کشتارگاه طیور)
۱۲۶۴۸	تعداد نمونه برداری های انجام شده
۳۲۸۱۹	تعداد کل آزمایشات انجام شده
۲۱۸۰۰۰۰۰۰	میزان واکسیناسیون طیور (دز)
۱۱۳	تعداد کانون بیماری های طیور صنعتی
۶/۵	درصد تلفات طیور صنعتی نسبت به میزان جوجه ریزی در واحدهای درگیر بیماری
۳۷۸۴۷۹۱۴	تعداد جوجه ریزی (گوشتی، تخمگذار، مادر گوشتی)
۰	تعداد واحدهای مرغداری مشمول حذف کانون آلوده
۲۸۹۶	تعداد نمونه های ارسالی به سازمان دامپزشکی
۳۶۷۰۰۰	ضد عفونی جایگاه طیور معدوم شده
۲۰	برگزاری دوره های آموزشی برای برای مرغداران
۶۶۵	تعداد افراد آموزش دیده
۱۶/۵	درصد تلفات طیور نسبت به کل جوجه ریزی

۲- اقدامات شاخص اداره مبارزه با بیماریهای طیور و زنبورعسل در سال ۱۳۹۶

اقدام	تاثیر آن بر سیستم دامپزشکی	تاثیر آن بر صنعت مرغداری /زنبورداری
ساماندهی جوجه ریزی	اجرا و رعایت بهتر ضوابط بهداشتی	کاهش تلفات و افزایش بهره وری در صنعت طیور
طرح جامع نظارت بر توزیع واکسن و واکسیناسیون واحدهای مرغداری	ساماندهی و تجهیز امکانات و آموزش نیروی انسانی	کاهش کانونهای بیماری و تلفات در واحدهای مرغداری استان
به روز رسانی دقیق آمار و اطلاعات صنعت طیور و زنبورداری	تدوین برنامه ها و سیاستگذاری بر اساس آمار دقیق	برداشتن موانع تولید و افزایش پویایی صنعت طیور و زنبورداری
اجرای طرح مراقبت از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در ۵۰ روستای استان	شناسایی تحت تیپهای بیماری آنفلوآنزای فوق حاد در سطح استان و تدوین برنامه های کنترلی بر اساس آن	ردپایی از بیماری در استان مشاهده نشد و صنعت طیور استان در آرامش به سر می برد
اجرای طرح واکسیناسیون طیور بومی بر علیه بیماری نیوکاسل در ۴۳۲ روستای استان	واکسیناسیون باعث جابجایی سویه غیر بیماریزا با سویه بیماریزا می شود	کاهش کانونهای بیماری نیوکاسل در طیور روستای و کاهش انتقال بیماری به واحدهای صنعتی و کاهش تلفات در واحدهای مرغداری

۳- عملکرد اداره کل دامپزشکی کردستان در خصوص بهداشت و مبارزه با بیماری های زنبور عسل

خلاصه گزارش عملکرد یکساله بهداشت و مبارزه با بیماری های زنبور عسل	در سال ۹۶
تعداد کل بازدید ها از زنبورستان های استان	۱۰۴۷
تعداد نمونه برداری	۲۱۱۱
آزمایش	۶۵۹۴
تعداد کلاس های آموزشی برگزار شده و افراد آموزش دیده	۴ کلاس- ۱۱۲ نفر
تعداد کندوی زنبور عسل (فروند)	۱۹۷۰۰۰
میزان تولید عسل (کیلوگرم)	۱۳۲۲۰۰۰
تعداد کانون های بیماری زنبور عسل	۱۳۴

۴- اقدامات اداره کل دامپزشکی در برداشتن موانع و مشکلات موجود

موانع و مشکلات موجود	اقدامات انجام شده	تاثیر آن بر صنعت مرغداری / زنبورداری
جوجه ریزی غیر مجاز	تذکر به ۳۰ نفر و ارجاع ۲۵ پرونده به مراجع قضایی	اقدامات انجام شده باعث جلوگیری از ایجاد بی نظمی و جلوگیری از انتشار و گسترش بیماریها می شود .
توزیع مرغ زنده در سطح شهرستانهای استان	تشکیل اکیپهای مشترک در کلیه شهرستانها جهت برخورد و انجام اقدامات فرهنگی و اطلاع رسانی	اقدامات انجام شده باعث جلوگیری از شکست سدهای قرنطینه ای و جلوگیری از انتشار و گسترش بیماریهای طیور می شود .
جابجایی غیر مجاز طیور در سطح روستاها توسط افراد دوره گرد	تشکیل کلاسهای آموزشی برای بهورزان و دهیاران	اقدامات انجام شده باعث کنترل و پیشگیری از بیماری آنفلوآنزای فوق حاد پرندگان در سطح استان شده است .

بهداشت و مبارزه با بیماری های آبزیان در سال ۱۳۹۶

ماهی یکی از مهم ترین منابع تامین پروتئین های حیوانی مورد نیاز انسان را در تمام جهان تشکیل می دهد. در بخش ماهیان سرد آبی در سال ۹۳ ایران با تولید بیش از ۱۴۰ هزار تن ماهی قزل آلا رتبه نخست جهان را کسب کرده است. استان کردستان نیز که یکی از تولید کنندگان عمده ماهی قزل آلا در سطح کشور می باشد. در خلال سالیان گذشته به دلیل رشد سریع آبی پروری در کشور و توسعه ارتباطات مشکلاتی مزرعه داران استان را تهدید نموده که می توان به موارد ذیل اشاره نمود.

بیماری استرپتوکوکوزیس که به شکل خزنده و به تدریج قسمت عمده مزارع استان را درگیر نموده و سبب تلفات و کاهش رشد و ... در مزارع گردید ولی علی رغم خسارت بالای این بیماری به دلیل مزمن بودن آن، اغلب مزرعه داران بیماری را به عنوان یک واقعیت قبول نموده و متاسفانه کوچک ترین تلاشی در جهت مبارزه با آن صورت نمی دادند مگر اینکه شدید گردیده و سبب تلفات بالا می گردید .

بیماری VHS که بیماری ویروسی و خیلی حاد بوده و متاسفانه سبب خسارات زیادی به صنعت آبی پروری استان گردید. این بیماری به دلیل تلفات بالا و مشکلات کنترل بیماری مشهور به بیماری ورشکستگی بوده و در مناطق پاک بهترین روش مبارزه ، معدوم سازی و آیش اولین مزارع در گیر می باشد تا سایر مزارع در گیر نشوند. اما متاسفانه در زمان ایجاد اولین موارد بیماری علی رغم پیگیری های مداوم امکان تامین اعتبار لازم برای معدوم سازی فراهم نگردیده و کم کم تعداد موارد بیماری علی الخصوص در مجتمع های پرورش ماهی افزایش یافته و سبب خساراتی به مزارع در گیر شد.

۷- عملکرد اداره کل دامپزشکی کردستان در خصوص بهداشت و مبارزه با بیماری های آبزیان

نوع پرورش	نوع مزرعه مرکز	تعداد مزارع مراکز فعال طی سال	تعداد بازدید	تعداد نمونه آب اخذ شده	تعداد آزمایش صورت گرفته	تعداد کل آزمایشات	تعداد آزمایشات به تفکیک				تعداد نمونه ارسالی به سازمان
							ویروسی	بakteri	انگل	فراشی	
سرد آبی	تکثیر	۴	۱۹۲	۱۵	۷۵	۲۱۸	۷۵	۶۵	۰	۰	۰
	پرورش	۲۴۰	۱۰۵۱	۲۵	۷۵	۲۸۰	۱۳۵	۶۰	۵	۵	۱
گرم آبی	تکثیر	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	پرورش	۶	۱۲	۱۲	۶۰	۷۰	۰	۵	۵	۰	۰
ماهیان زینتی	تکثیر	۱	۱۲	۲	۱۰	۲۶	۰	۴	۴	۴	۰
	پرورش	۲	۳۶	۱	۵	۳۳	۰	۲	۲	۲	۰
جمع کل		۲۵۳	۱۳۰۳	۵۵	۲۲۵	۶۲۷	۲۱۰	۱۳۶	۱۶	۱۱	۱

قرنطینه و امنیت زیستی:

قرنطینه بعنوان یکی از رکن ها و ابزارهای مهم در تأمین بهداشت دام و فرآورده های خام دامی از جمله اجرای پروژه های کنترل و ریشه کنی بیمارهای دامی مطرح می باشد. فعالیت های قرنطینه ای طیف وسیعی از فعالیت ها را شامل می گردد که از قرنطینه داخل دامداری شروع و به استقرار ایستگاههای کنترل و پست های

قرنطینه مرزی و بین استانی و اجرای دستور العمل های بهداشتی قرنطینه ای حمل و نقل دام و فرآورده های خام دامی منتهی می گردد.

هدف از ضوابط اجرائی قرنطینه، بهبود فعالیت در راستای جلوگیری از ورود و یا انتشار بیماریهای مختلف دامی در سطح کشور و افزایش کارائی و بهره وری سیستم قرنطینه ای فعلی می باشد. بدیهی است که اجرای دقیق ضوابط و مقررات بهداشتی در مبدأ و کنترل آن در مقصد می تواند بسیاری از مشکلات موجود در زمینه کنترل بهداشتی قرنطینه ای در جاده های ارتباطی کشور را مرتفع سازد.

اهم وظایف این اداره شامل انجام کلیه اقدامات لازم جهت پیشگیری از احتمال سرایت و نفوذ بیماریهای واگیر دامی و آگزوتیک به داخل کشور به منظور حفظ سرمایه های دامی و نهایتاً حفظ بهداشت عمومی جامعه ، بررسی نقاط مرزی کشور (زمینی، دریائی و هوائی) راهها و معابر داخلی به منظور ایجاد و احداث پستهای قرنطینه مرزی و داخلی جهت کنترل بهداشتی نقل و انتقال دام زنده و فرآورده های خام دامی ، به اجرا گذاشتن اقدامات پیشگیری کننده در مناطقی که امکان پخش و سرایت بیماری وجود دارد و اطلاع رسانی در هنگام شیوع بیماری ، کنترل بهداشتی تردد دام و فرآورده های خام دامی از طریق صدور مجوز بهداشتی حمل بر طبق آخرین دستورالعمل ها و مقررات سازمان دامپزشکی کشور، صدور گواهی نامه ها و مجوزهای بهداشتی صادرات و واردات و ترانزیت دام زنده و فرآورده های خام دامی پس از انجام اقدامات قرنطینه ای و کنترل های بهداشتی براساس مقررات مربوط، مراقبت در اجرای برنامه های کنترل بهداشتی، نقل و انتقال دام و فرآورده های دامی در داخل کشور از طریق ایجاد پستهای قرنطینه ثابت و موقت، طبق برنامه های مصوب سازمان ، همکاری با نیروی محترم انتظامی و سازمان حمل و نقل و پایانه ها در امر کنترل تردد دام زنده و فرآورده های خام دامی در سطح کشور.

به منظور رسیدن به این اهداف و در راستای یکپارچه سازی نقل و انتقال در سطح کشور و همچنین ارائه خدمات الکترونیک در راستای نیل به هدف دولت الکترونیک، سامانه ای با نشانی e.ivo.ir طراحی شده و کاربران از هر نقطه کشور می توانند با نام کاربری و رمز عبور وارد سامانه شده و اقدام به صدور مجوزهای بهداشتی حمل براساس مستندات و گواهی های ارائه شده توسط متقاضی نمایند. این مستندات و گواهی ها باید مورد تأیید بوده و سلامت محموله را اثبات نمایند.

مجوزهای بهداشتی حمل به محض صدور در مبدأ، قابل مشاهده در مقصد نیز بوده و شبکه دامپزشکی شهرستان مقصد می تواند نسبت به پیگیری و کنترل محموله و تأیید سلامت آن اقدام نماید و این موضوع را در سامانه از

طریق ثبت تأیید تخلیه به اطلاع کاربر مبدأ برساند. در صورت عدم وصول محموله نیز می تواند با عبارت عدم وصول کاربر مبدأ را مطلع سازد تا در موارد بعدی از ارائه مجوز به راننده متخلف جلوگیری نماید.

همچنین در این سامانه امکان ثبت نام و درخواست کد رهگیری جهت خودروها و همچنین صدور مجوزهای صادرات و واردات و ترانزیت بصورت کاملاً الکترونیکی فراهم شده و متقاضیان می توانند با مراجعه به این سامانه درخواستها و امور اداری خود را پیگیری نمایند.

اقدامات صورت گرفته در سال اخیر در این اداره شامل درج کد رهگیری بر روی مرغ کشتار شده ، درج کلیه اطلاعات صادرکنندگان و محموله های صادر شده در سامانه قرنطینه ، الزام به صدور کد الکترونیک خودروها ، حال حاضر امکان صدور مجوز حمل بهداشتی بدون کد رهگیری وجود ندارد ، دسترسی به سامانه قرنطینه از طریق شبکه MPLS ، راه اندازی نسخه جدید درخواست واردات ، ارتباط سامانه صدور بارنامه و گواهی بهداشتی حمل

۱- قرنطینه ی داخلی ، نظارت بر نقل و انتقال دام زنده و فرآورده های خام دامی در سطح

کشور

ردیف	نوع فعالیت	تعداد
۱	صدور مجوز بهداشتی حمل انواع دام و طیور زنده و فرآورده های خام دامی <u>بین استانی</u>	۱۰۲۵۵ فقره
۲	صدور مجوز بهداشتی حمل انواع دام و طیور زنده و فرآورده های خام دامی <u>داخل استانی</u>	۱۲۸۲۱ فقره
۳	نظارت بر محموله های وارده به استان از سایر استان ها	۱۹۵۸۵ فقره
۴	نظارت بر محموله های جا به جا شده بین شهرستان های مختلف استان	۱۳۱۵۸ فقره

۲- قرنطینه ی خارجی – صادرات و ترانزیت

ردیف	نوع فعالیت	تعداد
۱	صدور مجوز صادرات انواع دام و طیور زنده و فرآورده های خام دامی	۱۱۰ فقره
۲	صدور مجوز ترانزیت بین المللی انواع فرآورده های خام دامی	۲۰۸ فقره

نوع محصول صادراتی	تعداد مجوز	مقدار	واحد	مقصد
دام زنده (گوساله ی نر پرواری)	۷۷	۴۸۹۰	راس	عراق
ماهی منجمد	۱۵	۲۳۶	تن	روسیه ، عراق ، امارات متحده عربی و عمان
پشم گوسفندی	۱	۱۵	تن	هندوستان
ماهی زینتی	۶	۱۴۰۰۰	قطعه	عراق
دام و طیور همراه مسافر	۱۱	۱۱	قطعه/قلاده	عراق ، گرجستان ، آمریکا و ترکیه

نوع محصول ترانزیتی	تعداد مجوز	مقدار	واحد	مبدأ	مقصد
پوست گاو	۱۷۶	۴۳۱۱	تن	عراق	ترکیه
پوست گوسفندی	۱۱	۴۷,۷	تن	عراق	ترکیه
روده گوسفندی	۴	۷۵	تن	عراق	ترکیه
دنبلان و نرینه	۲	۳۲	تن	عراق	ترکیه
هزارلای نمک سود	۱۵	۲۱۳	تن	عراق	پاکستان

واگذاری امور به بخش غیر دولتی

در اجرای سیاستهای اصل ۴۴ قانون اساسی در خصوص واگذاری بخشی از فعالیت های جاری دولت به بخش خصوصی این اداره کل نیز اقدام به واگذاری بخشی از فعالیت های خود در امور دارویی، درمانی، پیشگیری، آزمایشگاهی و تأمین و توزیع دارو و واکسن طبق جدول زیر نموده است:

نوع پروانه	تعداد
امور درمانی	۶۶
امور مایه کوبی	۲۵
فروش دارو	۲۵
آزمایشگاه	۱۲
مسئول فنی شرکت پخش	۶
مجوز مایه کوبی جهت کاردانه های دامپزشکی	۱۱۷
جمع کل	۲۵۰

همچنین در راستای سیاستهای سازمان دامپزشکی و توسعه و متمرکزسازی خدمات دامپزشکی به منظور دسترسی بهتر و سهل تر بهره برداران و همچنین در راستای توانمند سازی و حل مشکلات بخش خصوصی اقدامات زیر را در سال ۱۳۹۶ انجام داده است:

۱- برگزاری جلسات با بخش خصوصی به تفکیک شهرستانهای استان جهت رسیدگی به مشکلات، پیشنهادات و انتقادات بخش خصوصی با حضور معاون محترم سلامت و سایر رؤسای محترم ستادی که در این خصوص موارد ذیل پیگیری شد:

- جمع آوری درخواست تسهیلات بخش خصوصی استان و ارائه به جهاد کشاورزی شهرستانها جهت طرح در کارگروه اشتغال شهرستان و استان.

- انجام مکاتبات با استانهای همجوار جهت رعایت حوزه جغرافیایی فعالیت دامپزشکان بخش خصوصی.

- پیگیری مشکلات بخش خصوصی از جمله مشکلاتی که در ارتباط به ادارات بیمه تأمین اجتماعی و اداره امور دارایی و مالیات می باشند و رفع مشکلات مذکور تا حد امکان.

- با توجه به ورود افراد غیرمتخصص و فاقد پروانه به حوزه دارو و درمان دامپزشکی، این موضوع بطور مستمر درحال پیگیری بوده و در این خصوص ۴ پرونده تشکیل و به دادگاه های عمومی استان ارجاع داده شده و احکامی نیز در این رابطه صادر شده است.

- برگزاری دوره های آموزشی از جمله بیماریهای متابولیک دام جهت دامپزشکان بخش دولتی و خصوصی با حضور پروفسور نوری از اساتید برجسته کشور.

۲- برگزاری منظم جلسات کمیسیون تشخیص و درمان استان که در این رابطه نیز مهمترین موارد به شرح زیر می باشد:

- مشخص کردن پتانسیل و ظرفیتهای خالی استان در کمیسیون تشخیص و درمان استان با توجه به تعداد واحدهای دامی هر بخش و هر دهستان شهرستانهای استان به منظور راهنمایی و هدایت فارغ التحصیلان جدید جهت تأسیس مراکز جدید در مناطق محروم و دورافتاده.

- هدایت متقاضیان بخش خصوصی جهت تأسیس درمانگاه در مناطق روستایی و دور افتاده در راستای سیاست توسعه هرچه بیشتر خدمات دامپزشکی و با توجه به شیوه نامه جدید تأسیس درمانگاهها و مراکز

مایه کوبی سازمان دامپزشکی تاکنون ۲۲ درمانگاه روستایی و عشایری در بخش ها و روستاهای استان تأسیس شده اند.

- تهیه فرمهای ویژه نظارت بر مراکز بخش خصوصی و به روز نمودن فرمها با همکاری سایر ادارات ستادی و شبکه دامپزشکی شهرستانها به منظور جلوگیری از تخلف مراکز بخش خصوصی و تشدید نظارتها.

۳- بازدیدهای منظم دوره ای و سرزده کارشناسان دارو درمان اداره کل و شبکه های دامپزشکی استان از مراکز بخش خصوصی که در این رابطه اقدامات زیر در سال ۹۶ انجام گرفت:

- ضبط دارو و واکسنهای تاریخ گذشته از داروخانه ها، مراکز مایه کوبی و مراکز پخش استان.
- دادن تذکرات کتبی و شفاهی به مراکز بخش خصوصی به منظور رعایت دستورالعملهای سازمان دامپزشکی و جلوگیری از تکرار تخلف که در این خصوص ۵ مورد به هیئت بدوی انتظامی نظام دامپزشکی استان و ۲ مورد هم به دادگاه عمومی ارجاع داده شده که در نتیجه آن در سال ۱۳۹۶ پروانه ۲ مرکز درمانی ابطال و ۲ مرکز درمانی دیگر هم بصورت موقت تعلیق گردید.

- تشدید نظارت بر مراکز مایه کوبی و واکسیناسیون دامها و همچنین عدم انعقاد قراردادهای جدید با تعدادی از مراکز مایه کوبی که در ارزیابی های این اداره کل عملکرد مناسبی نداشته اند.

۴- اصلاح و تکمیل اطلاعات سامانه GIS و هدایت و راهنمایی کاربران استان برای ثبت صحیح، دقیق و به موقع اطلاعات در سامانه مذکور

سامانه GIS مهمترین سامانه سازمان دامپزشکی جهت برنامه ریزی، کنترل و بررسیهای اپیدمیولوژیک بیماریهای دام و طیور و آبزیان و زنبورعسل می باشد که بطور خلاصه اقدامات اصلاحی به شرح جدول زیر انجام گرفت:

فعالیت	تعداد/مورد
افزایش کاربران فعال جی آی اس	۱۳۸
اصلاح مختصاتهای جغرافیایی واحدها	۴۲۶۰
تکمیل مشخصات واحدهای اپیدمیولوژیک	۹۷۰
تکمیل مشخصات مالکان واحدها	۶۴۵

همچنین ثبت اطلاعات در سامانه همچون واکسیناسیون، ورودی و خروجی از فارم، تغییر سطح رشد، ثبت ارسال نمونه و جواب آزمایشات، غیرفعال کردن واحدهای اپیدمیولوژیک غیرفعال در سامانه، اصلاح جمعیت های دامی و ... در یک سال گذشته بصورت کامل تر و منظم تر ثبت گردید که در نهایت در آخرین ارزیابی انجام شده توسط

کارشناسان سازمان دامپزشکی، اداره کل دامپزشکی استان کردستان با ارتقای بیش از ۲۰ رتبه ای در سال ۱۳۹۶ در جایگاه عالی کشور قرار گرفت.

مجموع عملکرد آزمایشگاه های دامپزشکی استان کردستان در سال ۱۳۹۶ (برگرفته از سامانه آماری -آمار تایید شده و تایید نشده)

بخش	سرلوژی دام	سرلوژی طیور	آنالیز شیمی	کشت میکربی	کشت مرضی	انگل شناسی	P.C.R	خون شناسی	بیوشیمی	باقیمانده	جمع
دولتی	۱۰۹۸۶	۱۸۰۴۳	۳۲۰۵	۲۰۵۴	۷۳۹	۴۸۹	۲۰۲۱	۰	۰	۱۱۰۸	۳۸۶۴۵
خصوصی	۰	۳۵۷۰۴	۵۹۴	۴۲۵	۱۸۶۶۰	۴۶۶۲	۰	۳۰۷۰	۱۱۴۱	۰	۶۴۲۵۶
جمع	۱۰۹۸۶	۵۳۷۴۷	۳۷۹۹	۲۴۷۹	۱۹۳۹۹	۵۱۵۱	۲۰۲۱	۳۰۷۰	۱۱۴۱	۱۱۰۸	۱۰۲۹۰۱

فعالیت های ترویجی دامپزشکی در سال ۱۳۹۶

۱۳- فعالیت های ترویجی دامپزشکی کردستان در سال ۱۳۹۶

یک ساله	شرح فعالیت ها	
۷۹۲۲	آموزش حضوری	تعداد کلاس ها و جلسات توجیهی
۳۷۲۴۳		تعداد فراگیران (نفر)
۸۰۵۲		مدت اجرا (ساعت)
۳۲۸	نمایش فیلم و اسلاید	تعداد بیننده (نفر)
بهره برداران (قصابان و دامداران و مرغداران)		نوع فراگیران
۱۰	تعداد کل موضوعات تهیه شده در قالب پوستر - پمفلت - و اطلاعیه (موضوع)	
۴۰۰۰	تعداد پوستر - پمفلت و اطلاعیه تکثیر شده (برگ)	
۴۲۲۱	آموزش زنان روستایی	تعداد مخاطب (نفر)
۲۰۰۰		مدت اجرا (ساعت)

اعتبارات در سال ۱۳۹۶

الف - طرح تملک داراییهای سرمایه ای :

ارقام به میلیون ریال

ردیف	عنوان طرح	اعتبار مصوب
۱	طرح تعمیر و تجهیز ساختمانهای دامپزشکی	۱۷۰۰
۲	احداث و تکمیل و تعمیر واحدهای فنی دامپزشکی	۶۷۱۰
۳	پوشش و کنترل بهداشتی دام و فراورده های خام دامی و شیلاتی	۱۳۳۴۵
۴	مبارزه با بیماریهای واگیر و انگلی دام (به استثنای اپیدمیها و بیماریهای قرنطینه ای)	۳۱۴۴۵
۵	تامین تجهیزات و ماشین آلات دامپزشکی استان	۱۵۹۹
۶	آموزش	۷۰۰
	جمع	۵۵۴۹۹

ب - اعتبارات هزینه ای :

ارقام به میلیون ریال

ردیف	عنوان برنامه	اعتبار مصوب
۱	برنامه پیشگیری و مبارزه با بیماری های دام ، طیور و آبزیان	۲۱,۹۳۷.۸۲
۲	برنامه نظارت بر دارو ، دارو و تشخیص بیماریها	۳۲,۹۴۸.۸۱
۳	برنامه پیشگیری و مبارزه با بیماریهای مشترک انسان و دام	۲۷,۲۰۱.۱۱
۴	برنامه کنترل کیفی و بهداشتی تولیدات خام دامی و شیلاتی	۲۱,۰۶۳.۲۶
	جمع کل	۱۰۳,۱۵۱